

Habár Csepeli Gyurival először csak 1989 novemberében találkoztunk Chicagóban egy szlavisztikai konferencián, munkái révén már ismertük őt. Én addigra már elolvastam a nacionalizmussal és az antiszemitizmussal kapcsolatos munkáit, Edit pedig, korábban egyetemi olvasmányként tanulmányozta Gyuri írásait Magyarországon.

Chicagóban meghallgattuk egymás előadásait, egy asztalhoz kerültünk az étkezés során, s a konferencia után pedig együtt jártuk a kiállításokat. Az ismeretségből barátság lett, amely, úgy érezzük, életünk végéig fog tartani, és az elmúlt tizenhét évben sok közös élményben is volt részünk. Gyurival kapcsolatban nem csak az imponál nekem, hogy hatalmas tudással rendelkezik, hanem az, hogy szavát tartó, és igazságot szerető ember.

Amikor az emlékezetes Chicago-i konferencia után elbúcsúztunk egymástól, Gyuri pesszimisztikusan jelentette ki, hogy nem valószínű, hogy még egyszer el fog tudni jönni Amerikába. Edit nyugtatta meg, hogy lesz rá még sok alkalom! A világ sokat változott azóta, és így Edit jövendölése beteljesült. Gyuri már többször tanított, kutatott, és tartott előadást az „Újvilágban”, aminek köszönhetően nemcsak Pesten, de itt New Jerseyben és a környéken is volt alkalmunk sokat találkozni, Gyurival és feleségével, Mátay Mónival.

A kilencvenes évek végén alkalmunk volt együtt dolgozni is, amikor a *Nemzet által homályosan* című könyvének angol verzióját készítettük elő kiadásra. A fordítást és a kefelenyomatokat, amiket Edit szedett ki, többször is közösen néztük át Gyurival, aki akkor is Amerikában tartózkodott vendégprofesszorként. Edit kijavította a hibákat, de

mindig újabbakat találtunk. Ekkor hangzott el Gyuri felejthetetlen megjegyzése, miszerint a szedés átfésülése olyan, mint a tetvészkedés: egymás után bújnak elő a hibák.

Amikor Gyuri elfogadta az államtitkárságot, megkérdeztem, hogy érdemes-e. Válasza eltökélt volt, mert úgy látta, hogy része lesz felgyorsítani a magyar társadalom informatikai előrelépését. Azt nem tudom, hogy ez mennyire sikerült, de abban, hogy egyetemünk, a New Jersey-i Montclair State University, szoros kapcsolatot teremthetett magyarországi egyetemekkel, Gyurinak oroszlánrésze van. Segítségével, többek között, a rektorunk által vezetett egyetemi delegációnk előtt megnyíltak az egyetemek kapui, és a rektorok ajtai. A sikeres magyarországi fogadtatás egyetemi vezetőségünket Magyarország lelkes hívévé tette, melynek köszönhetően idén tavasszal egyetemünk magyar kulturális fesztivált rendez, amelyet két amerikai alapítvány is támogat. Március 2-án rektorunk vacsorát ad magyar vendégeink – többek között Bozóki András miniszter, Simonyi András és Horváth Gábor nagykövetek, Orsós Jakab a Magyar Kulturális Intézet igazgatója, és Csepeli György államtitkár – tiszteletére. Ezt követően a Krétakör előadására kerül sor új egyetemi színházunkban, amely a magyar származású mecénás, Alexander Kasser nevét viseli.

Én ezen a vacsorán fogom emelni poharam, hogy – még ha kissé megkésve is – nagyon boldog születésnapot és további sikereket kívánjak/kívánjunk kedves és szeretett barátunknak, Csepeli Gyurinak.

Peter Pastor történész és Edit Völgyesi grafikus

Wayne, 2006. február 2.